

U s n e s e n í

Vrchní soud v Olomouci v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Heleny Myškové a soudců JUDr. Ivany Wontrobové a JUDr. Vojtěcha Brhla v insolvenční věci dlužníka **VÍTKOVICE POWER ENGINEERING a. s.**, se sídlem v Ostravě – Vítkovicích, Ruská 1142/30, PSČ 703 00, identifikační číslo 268 23 357, zastoupeného Mgr. Petrem Kuhnem, advokátem, se sídlem v Praze 1, 28. října 12, PSČ 110 00, za účasti **Krajského státního zastupitelství v Ostravě**, Na Hradbách 21, Ostrava, PSČ 729 041, o návrhu věřitele č. 1 **WETAG INVEST, a. s.**, se sídlem v Brně, Hlinky 135/68, PSČ 603 00, identifikační číslo 035 67 541, zastoupeného Mgr. Lubomírem Vdovcem, advokátem, se sídlem v Brně, Hlinky 135/68, PSČ 603 00, na zrušení usnesení schůze věřitelů, rozhodl o odvolání věřitele č. 1 proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 30.11.2016, č. j. KSOS 37 INS 10134/2016-B-68,

t a k t o :

Usnesení soudu prvního stupně se **p o t v r z u j e .**

O d ů v o d n ě n í :

V záhlaví označeným usnesením Krajský soud v Ostravě (dále jen „insolvenční soud“) zamítl návrh věřitele č. 1 na zrušení usnesení schůze věřitelů, kterým byl zvolen do funkce člena věřitelského výboru věřitel č. 110.

V důvodech tohoto usnesení insolvenční soud zrekapituloval průběh schůze věřitelů konané dne 30.11.2016 s důrazem na skutečnost, že za člena věřitelského výboru za nezajištěné věřitele byl zvolen věřitel č. 110 Factoring České spořitelny, a. s. (dále jen „FČS“). Bezprostředně poté podal návrh na zrušení usnesení schůze věřitelů věřitel č. 1, který namítal, že ve věřitelském orgánu vznikne převaha věřitelů

z bankovního sektoru, neboť jeho členy byli dříve zvoleni věřitelé č. 57 Komerční banka, a. s., č. 63 HSBC BANK PLC a č. 59 Česká spořitelna, a. s. (dále jen „ČS“), dva z těchto věřitelů pocházejí ze stejné finanční skupiny a ČS má pouze podmíněnou pohledávku. Taková struktura věřitelského výboru neodpovídá struktuře všech věřitelů, což může mít za následek rozpor se společným zájmem věřitelů. Insolvenční soud předně dospěl k závěru, že věřitel č. 1 je aktivně legitimován k podání návrhu na zrušení usnesení schůze věřitelů, když nehlasoval pro přijetí napadeného usnesení. Jeho námitky však neshledal důvodnými. Uvedl, že věřitelský výbor byl ustanoven ve složení, které odpovídá § 57 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon, dále jen „IZ“) a insolvenční zákon nestanoví žádná omezení z hlediska příslušnosti členů věřitelského orgánu ke stejnému koncernu (skupině), ani neklade požadavky na zachování stejné struktury věřitelského orgánu, jako je struktura přihlášených věřitelů z hlediska charakteru jejich (podnikatelské) činnosti. Schůze věřitelů zvolila FČS za člena věřitelského výboru nadpoloviční většinou přítomných nezajištěných věřitelů, tedy i těch, kteří působí jako finanční instituce, přičemž nebyly další návrhy na volbu jiných členů. Věřitel ČS se hlasování o napadeném usnesení neúčastnil v souladu s § 51 odst. 4 IZ. Proto není usnesení schůze věřitelů v rozporu se společným zájmem věřitelů.

Proti tomuto usnesení podal odvolání věřitel č. 1 WETAG INVEST, a. s. (dále jen „odvolatel“). Zopakoval v něm, že volba FČS za člena věřitelského výboru je v rozporu se společným zájmem věřitelů. Do věřitelského výboru byla zvolena za zajištěné věřitele ČS, která je jediným akcionářem FČS a obě společnosti patří do koncernu Finanční skupina České spořitelny, jehož je ČS řídící osobou. Jeden ze členů věřitelského výboru tedy podléhá řízení ze strany jiného člena věřitelského výboru a je nepochybné, že ČS a FČS budou ve věřitelském výboru jednat ve shodě. Stanovisko ČS bude vždy reprezentováno dvěma hlasy, přestože ostatní členové věřitelského výboru budou každý disponovat pouze hlasem jedním. To je v rozporu se zásadou rovnosti účastníků insolvenčního řízení a rovněž se zájmem věřitelů, aby bylo ve věřitelském výboru zastoupeno šest různých věřitelů. Náзор insolvenčního soudu, že insolvenční zákon nestanoví žádná omezení z hlediska příslušnosti členů věřitelského orgánu ke stejnému koncernu, nemůže obstát, neboť společný zájem více jak pěti set věřitelů může jen stěží nestranně hájit a reprezentovat jedna a táž zájmová skupina. Dále uvedl, že věřitelé náležející ke stejnému koncernu, kdy jeden ovládá druhého, mají ve věřitelském výboru dlužníka reprezentovat zájmy nezajištěných, tak zajištěných věřitelů. Přitom zájmy těchto dvou skupin se v insolvenčním řízení dostávají do konfliktu nejčastěji. V dané věci ČS byla zvolena za zajištěné věřitele a současně přímo ovládá a řídí člena věřitelského výboru, který má hájit zájmy nezajištěných věřitelů. Z logiky věci bude FČS vždy stát na straně své mateřské společnosti, a tedy i na straně zajištěných věřitelů. Takové složení věřitelského výboru je nevyvážené na úkor nezajištěných věřitelů a odporuje účelu a smyslu zákonné úpravy, jakož i společnému zájmu věřitelů. Závěrem poznamenal, že ve věřitelském výboru má absolutní převahu (čtyři hlasy ku dvěma) skupina bankovních věřitelů a co do rozhodování jsou tak fakticky zcela eliminovány

ostatní zájmové skupiny, zejména dodavatelé dlužníka. Pohledávky ČS jsou podmíněné a není tedy jisté, kdy a zda vůbec se ČS stane věřitelem dlužníka. FČS v porovnání s celkovou sumou přihlášených pohledávek disponuje v insolvenčním řízení pouze pohledávkou v zanedbatelné výši. Navrhl, aby odvolací soud napadené usnesení změnil tak, že usnesení schůze věřitelů, kterým byl zvolen do funkce člena věřitelského výboru věřitel FČS, se ruší.

Podle § 7 věty první IZ, nestanoví-li tento zákon jinak nebo není-li takový postup v rozporu se zásadami, na kterých spočívá insolvenční řízení, použijí se pro insolvenční řízení přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) týkající se sporného řízení, a není-li to možné, ustanovení zákona o zvláštních řízeních soudních. V dané věci se přiměřeně aplikuje občanský soudní řád ve znění novely provedené s účinností od 1.1.2014 zákonem č. 293/2013 Sb.

Po zjištění, že odvolání bylo podáno včas a osobou k tomuto úkonu oprávněnou (§ 55 odst. 3 věta druhá IZ), odvolací soud přezkoumal odvoláním napadené usnesení insolvenčního soudu včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212, § 212a odst. 1, 5 a 6 o. s. ř.), aniž ve věci nařizoval jednání (§ 94 odst. 2, písm. c/ IZ), a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.

Insolvenční soud učinil ve věci správná zjištění o průběhu schůze věřitelů konané dne 30.11.2016, na základě kterých dospěl ke správným skutkovým závěrům. Ostatně odvolatel skutkový stav věci ve svém odvolání ani nezpochybňoval. Své výhrady (uplatněné již v návrhu na zrušení usnesení schůze věřitelů) proti účasti FČS ve věřitelském výboru za nezajištěné věřitele založil na tvrzení, že tento věřitel je členem koncernu Finanční skupina České spořitelny, jehož řídící osobou je ČS, která byla zvolena do věřitelského výboru za zajištěné věřitele. Správnost závěru odvolatele o koncernovém propojení potvrzují údaje z obchodního rejstříku, z nichž plyne, že věřitel ČS a věřitel FČS tvoří koncern, neboť ČS je jediným akcionářem FČS. Lze tedy dovodit, že ČS je řídící osobou FČS.

V této souvislosti odvolací soud připomíná, že právní úprava koncernu je obsažena v § 79 zákona č. 90/2012 Sbírky, o obchodních korporacích. Jde o to, že jedna nebo více osob podrobených jednotnému řízení („řízená osoba“) jinou osobou nebo osobami („řídící osoba“) tvoří s řídící osobou koncern (odst. 1). Jednotným řízením je vliv řídící osoby na činnost řízené osoby sledující za účelem dlouhodobého prosazování koncernových zájmů v rámci jednotné politiky koncernu koordinaci a koncepční řízení alespoň jedné z významných složek nebo činnosti v rámci podniku koncernu (odst. 2).

V insolvenčním zákoně je pojem koncernu výslovně užit v souvislosti se zákazem hlasování (§ 53), postavením ve věřitelském výboru (§ 59 odst. 2), neúčinností právních úkonů (§ 240 odst. 2, § 241 odst. 2, § 242 odst. 2), náležitostmi návrhu na povolení reorganizace (§ 319 odst. 1, písm. b/) a hlasováním o způsobu oddlužení (§ 402 odst. 1).

Podle § 57 IZ, ve věřitelském výboru mají být zastoupeni zajištění i nezajištění věřitelé. Členů věřitelského výboru navržených nezajištěnými věřiteli musí být vždy nejméně tolik, kolik členů navržených zajištěnými věřiteli; to neplatí, jestliže nezajištění věřitelé své členy nenavrhnou nebo jimi navržené osoby s tímto návrhem nesouhlasí anebo nejsou zvoleny z jiných důvodů (odstavec 1). Členové a náhradníci věřitelského výboru navržení nezajištěnými věřiteli se volí a odvolávají hlasy nezajištěných věřitelů. Členové a náhradníci věřitelského výboru navržení zajištěnými věřiteli se volí a odvolávají hlasy zajištěných věřitelů (odstavec 2). Volbu a odvolání členů a náhradníků věřitelského výboru potvrzuje insolvenční soud; jeho rozhodnutí se nedoručuje. Pro usnesení schůze věřitelů podle § 62 odst. 2 platí věta první obdobně (odstavec 3).

Podle § 59 IZ, členy a náhradníky věřitelského výboru mohou být jen přihlášení věřitelé, kteří se svým zvolením souhlasí. Stane-li se členem nebo náhradníkem věřitelského výboru právnická osoba, oznámí neprodleně insolvenčnímu soudu fyzickou osobu, která bude jejím jménem ve věřitelském výboru jednat (odstavec 1). Členy ani náhradníky věřitelského výboru nemohou být osoby, u kterých je vzhledem k jejich vztahu k dlužníkovi důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Takto lze usuzovat zejména, jde-li o osoby dlužníkovi blízké, vedoucí zaměstnance dlužníka, podle § 33 odst. 3 a § 73 odst. 3 zákoníku práce, společníky dlužníka, s výjimkou akcionářů, pokud nepůsobí v orgánech dlužníka nebo nevlastní dlužníkovy akcie anebo jiné jím vydané účastnické cenné papíry v souhrnné hodnotě více než desetiny základního kapitálu dlužníka, a osoby tvořící s dlužníkem koncern (odstavec 2). Insolvenční soud nepotvrdí volbu člena nebo náhradníka věřitelského výboru, je-li tu důvod pochybovat o jejich důvěryhodnosti nebo o tom, že budou k výkonu funkce způsobilí. Toto rozhodnutí musí insolvenční soud vyhlásit do skončení schůze věřitelů, na které k volbě došlo (odstavec 3).

V takto ustaveném skutkovém a právním rámci věci odvolací soud přistoupil k přezkumu správnosti závěrů insolvenčního soudu. Rozhodným se přitom stalo vyhodnotit, zda věřitelé tvořící koncern mohou ve věřitelském výboru reprezentovat zájmy zajištěných a současně nezajištěných věřitelů. Při hledání odpovědi na takto nastolenou otázku odvolací soud vyšel z právní úpravy determinující způsobilost k výkonu funkce člena a náhradníka věřitelského výboru (§ 59 IZ). Demonstrativní výčet osob, které jsou zbaveni možnosti účasti ve věřitelském výboru z důvodu pochybností o jejich nepodjatosti pro vztah k dlužníkovi, je obsažen v § 59 odst. 2 IZ a z pohledu koncernového propojení jsou v tomto ustanovení zmíněny osoby tvořící s dlužníkem koncern. O takovýto případ však v posuzované věci nejde, neboť věřitel FČS netvoří koncern s dlužníkem, ale s jiným věřitelem zvoleným do věřitelského výboru.

Lze připustit, že úvahy, které odvolatel prostřednictvím své polemiky v odvolání popsal a které ústí v závěr o nemožnosti zvolit do věřitelského výboru za zajištěné věřitele řídící osobu koncernu a za nezajištěné věřitele jí řízenou osobu,

mají určité racionální konsekvence. Nelze však odhlédnout od skutečnosti, se soudy mohou toliko aplikovat předpisy a provádět jejich výklad, nikoliv vytvářet právní normy a pravidla. Interpretací práva (zákona) je nutno považovat za úsilí identifikovat myšlenku, kterou zákonodárce textově vyjádřil, ať tak učinil jasně nebo nejasně, případně kterou vyjádřit chtěl. Insolvenčnímu soudu je třeba dát za pravdu v tom, že insolvenční zákon nestanoví žádná omezení z hlediska příslušnosti členů věřitelského orgánu ke stejnému koncernu, ani neklade žádné požadavky na strukturu věřitelského orgánu v návaznosti na předmět činnosti přihlášených věřitelů. I podle názoru odvolacího soudu neobsahuje insolvenční zákon žádné ustanovení, které by vylučovalo z účasti ve věřitelském výboru věřitele vzájemně koncernově propojené.

Soudní praxe dovodila, že vyloučení osob vyjmenovaných v § 59 odst. 2 IZ z účasti ve věřitelském výboru postrádá rozumné opodstatnění v situaci, kdy přihlášenými věřiteli jsou osoby, jež všechny patří mezi osoby dlužníku blízké, a při uplatnění závěru o jejich vyloučení by nebylo možno žádný věřitelský výbor ustavit, což by byl důsledek pro insolvenční řízení nepřijatelný. Z důvodové zprávy k zákonu č. 294/2013 Sb., kterým se s účinností od 1.1.2014 změnil zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, a zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, je zjištělné následující. K bodům 28 až 43, části první je ve zvláštní části důvodové zprávy uvedeno, že „návrh změny § 59 odst. 2 insolvenčního zákona zmírňuje kategorický závěr vylučující tam vypočtené subjekty z účasti ve věřitelském výboru automaticky tak, aby bylo možno reagovat i na případy, jež takový postup neospravedlňují (např. tam, kde dlužníkovými věřiteli budou pouze osoby jemu blízké)“. Odvolací soud je přesvědčen o tom, že zákonodárce při přijetí souhrnné novely insolvenčního zákona a zákona o insolvenčních správcích (účinné od 1.1.2014) nezamýšlel diskvalifikovat z účasti ve věřitelském výboru věřitele, kteří tvoří koncern.

Vyslovené úsudky odvolacího soudu vedou k závěru, že důvodem pro zrušení usnesení schůze věřitelů o volbě členů věřitelského výboru není pouhá existence koncernového propojení těchto zvolených věřitelů, a to ani za situace, kdy za zajištěné věřitele byla zvolena řídící osoba koncernu a za nezajištěné věřitele řízená osoba koncernu.

Z pohledu posouzení důvodnosti podaného odvolání považuje odvolací soud dále za podstatné, že ze spisu dosud neplynou žádné skutečnosti, které by svědčily o tom, že oba dotčení věřitelé straní pouze zájmům koncernu, a to na úkor společného zájmu věřitelů (§ 2, písm. j/ IZ).

Přistoupit na argumentaci odvolatele o nemožnosti členství koncernově propojených věřitelů ve věřitelském výboru s poukazem na zásadu rovnosti účastníků insolvenčního řízení (§ 5, písm. b/ IZ) by znamenalo oslabit statut schůze věřitelů. Insolvenční zákon totiž svěřuje volbu a odvolávání členů věřitelského výboru a jeho náhradníků do působnosti schůze věřitelů. Je tedy zjevné, že je věcí samotných

věřitelů, jaké osoby si ze svých řad do věřitelského výboru zvolí (s omezeními plynoucími z § 57 odst. 1 a 2 IZ).

Vyjdou-li v průběhu dalšího řízení najevo skutečnosti, ze kterých by bylo možno usuzovat na zneužití koncernového propojení věřitelů ČS a FČS ve prospěch partikulárních zájmů, není vyloučeno jejich odvolání z funkce členů věřitelského výboru (§ 63 odst. 3 IZ).

Na základě výše uvedených důvodů odvolací soud odvoláním napadené usnesení insolvenčního soudu jako věcně správně potvrdil podle § 219 o. s. ř.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **I z e** podat dovolání ve lhůtě dvou měsíců ode dne jeho doručení k Nejvyššímu soudu ČR v Brně prostřednictvím Krajského soudu v Ostravě, pokud napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena, nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně, anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud.

Toto usnesení se považuje za doručené okamžikem zveřejnění v insolvenčním rejstříku; dlužníku, insolvenčnímu správci, věřitelskému výboru a věřiteli č. 1 WETAG INVEST, a. s. se doručuje i zvláštním způsobem, přičemž lhůta k podání dovolání začíná běžet ode dne doručení usnesení zvláštním způsobem.

V Olomouci dne 7. března 2017

Za správnost vyhotovení:
Renáta Hrubá

JUDr. Helena Myšková v.r.
předsedkyně senátu